

REGULAMIN

34 Ogólnopolskiego Złotu Pamięci Narodowej do Nadbrzeża

Kwiecień jest miesiącem pamięci narodowej. Każdego roku spotykamy się w tym miejscu, aby pamiętać o tych, którzy 65 lat temu stali się ofiarami zbrodniczego systemu hitlerowskiego. Pamięć o tamtych dniach musi przetrwać w przyszłych pokoleniach, aby nie dopuścić do nienawiści w nas, młodych, co mogłoby być przyczyną kolejnych konfliktów, wojen i nieszczęść ludzkich. Okolice te – Wysoczyzna Elbląska i Zalew Wiślany – widziały dużo nieszczęść i ludzkich łez. Po drugiej stronie Zalewu, na Mierzei Wiślanej w latach 1939-1945 funkcjonował obóz śmierci.

Myśl o utworzeniu obozu dla „niepożądanych elementów polskich” powstała u hitlerowskich władz Wolnego Miasta Gdańska jeszcze na długo przed wybuchem wojny. Co najmniej od 1936 r. funkcjonariusze policji gdańskiej obserwowali i inwigilowali, środowiska polskie, sporządzając materiały, które w 1939 r. posłużyły do ułożenia list Polaków przeznaczonych w pierwszej kolejności do aresztowania. W lipcu 1939 r. powołano specjalny oddział SS – „Wachsturmbann Reimann”, którego zadaniem było m.in. wyznaczenie miejsc i zorganizowanie obozów internowania. W połowie sierpnia 1939 r. wybrano miejsce pod przyszły obóz koncentracyjny Stutthof.

Z chwilą agresji hitlerowskiej na Polskę, na terenie Wolnego Miasta Gdańska rozpoczęły się masowe aresztowania Polaków. Tylko w ciągu pierwszego dnia wojny zatrzymano około 1500 osób. Ofiarami aresztowań byli przede wszystkim Polacy aktywni w życiu społecznym i gospodarczym, działacze i członkowie polskich organizacji. Spośród aresztowanych wybrano grupę ok. 150 osób i już 2 września 1939 r. odwieziono do Stutthofu. Z tą chwilą rozpoczęła się wieloletnia tragiczna historia tego obozu.

Stutthof służył przede wszystkim eksterminacji najbardziej świadomego i patriotycznie nastawionego żywiołu polskiego, głównie inteligencji z terenu Gdańska i Pomorza. Od 1942 r. napływały transporty Polaków, kierowane nie tylko przez jednostki policji z terenu okręgu Gdańsk – Prusy Zachodnie, ale i z innych regionów okupowanego kraju. W tym czasie Stutthof zaczął stawać się obozem międzynarodowym, ponieważ osadzano w nim coraz liczniejsze grupy więźniów innych narodowości. W czerwcu 1944 r. włączono go do realizacji „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” (Endlösung), nabrał więc charakteru obozu masowej zagłady.

W ciągu ponad 5 lat istnienia Stutthof rozrósł się od niewielkiego obozu obejmującego 12 ha powierzchni i mieszczącego jednorazowo ok. 3 500 więźniów (1940 r.) do 120 ha i 57 000 więźniów (1944 r.) Posiadał łącznie 39 podobozów, od Szczecina do Królewca, od Torunia po Gdańsk i Elbląg. Jednym z takich podobozów było właśnie Nadbrzeże (Hopehill), w którym były czynne dwie cegielnie, gdzie pracowali więźniowie przysłani z macierzystego obozu.

Początkowo było tu 150 więźniów. Z czasem zapotrzebowanie na cegłę rosło i ilość więźniów stale się zwiększała. Warunki, w jakich przebywali więźniowie były bardzo ciężkie. Opierając się na wspomnieniach Wacława Mitury, więźnia z numerem 3836, można odtworzyć życie i warunki pracy z tamtych lat.

Dzienna racja żywnościowa wynosiła około 1500 kalorii: 2 kg chleba na 10 osób, 17 dag margaryny, 1/2 litra zupy. Ciężka praca wyczerpywała, szykany, bicie przez kapo zbierały obfite żniwo wśród więźniów. Pomimo tragicznych warunków więźniowie, w miarę możliwości pomagali sobie nawzajem i podtrzymywali się na duchu. Zbliżał się front. 22 stycznia 1945 r. zlikwidowano obóz w Nadbrzeżu, więźniów samochodami wywieziono do Stutthofu, a tam wszyscy wzięli udział w „marszu śmierci”.

Stutthof był miejscem osadzenia 110 000 osób: mężczyzn, kobiet i dzieci, obywateli 25 krajów, 25 narodowości. Wśród nich byli m.in. Polacy, Żydzi, Rosjanie, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Łotysze, Estońscy, Czesi, Słowacy, Finowie, Norwegowie, Francuzi, Duńczycy, Holendrzy, Belgowie, Niemcy, Węgrzy, Austriacy, Anglicy, Hiszpanie, Włosi, Jugosłowianie, Cyganie. Podczas uwięzienia oddziaływał na nich cały zespół czynników wyniszczających, takich jak niewolnicza praca, głód, fatalne warunki higieniczne, choroby, znęcanie się fizyczne i psychiczne. W wyniku eksterminacyjnych warunków bytu, jak również rozstrzeliwania, wieszania, mordowania w komorze gazowej za pomocą gazu cyklon B, uśmiercania dosercowymi zastrzykami z fenolu, bicia i katowania oraz podczas ewakuacji pieszej i morskiej męczeńską śmierć poniosło 65 000 ludzi.

Stutthof wyzwoliły 9 maja 1945 r. oddziały wojsk radzieckich 48 Armii 111 Frontu Białobruskiego.

Mariusz Krajewski

1. Cele zlotu:

- uczczenie pamięci ofiar hitleryzmu i stalinizmu,
- oddanie czci poległym o wyzwolenie narodowe i społeczne w czasie II wojny światowej,
- propagowanie walorów krajoznawczo-turystycznych Ziemi Elbląskiej,
- popularyzacja czynnego wypoczynku po pracy i nauce,
- realizacja Elbląskiego Programu Edukacyjnego „Uczyć się, aby być”,
- propagowanie 60 rocznicy powstania PTTK,
- propagowanie 600 rocznicy bitwy pod Grunwaldem,
- propagowanie 150 rocznicy powstania Kanału Elbląskiego.

2. Organizator:

- Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu.

3. Współorganizatorzy:

- Urząd Marszałkowski w Olsztynie,
- Urząd Miasta w Elblągu,
- Urząd Miasta i Gminy w Tolkmicku,
- Klub Turystów Pieszyc PTTK „DELTA” w Elblągu,
- Klub Aktywnej Turystyki PTTK „RELAKS” w Elblągu,
- Dyrekcja i młodzież Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Kamionku Wielkim,
- 16 Pomorska Dywizja Zmechanizowana im. Króla Kazimierza Jagiellończyka,
- Stowarzyszenie na Rzecz Wsi Kamionek Wielki „Wielki Kamień”,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kamionku Wielkim,
- OSP w Tolkmicku.

4. Komitet organizacyjny:

Komendant zlotu	- Sławomir Kałabun
Z-ca komendanta zlotu	- Marian Tomaszewski
Sekretarz	- Agnieszka Banaś
Członkowie	- Jolanta Bulak, Magda Dryll, Alicja Gronek, Danuta Hoppa, Janina Iwon, Leon Jasiński, Magdalena Jurak, Dominika Kałabun, Jolanta Kałabun, Andrzej Kotliński, Jolanta Marcinkowska, Leszek Marcinkowski, Krzysztof Mieczkowski, Celina Milewska, Zbigniew Piasecki, Maria Stepnowska, Joanna Śledź, Leokadia Tomaszewska, Danuta Żynda, Krzysztof Żynda.

5. Termin i miejsce zlotu:

Złot odbędzie się w dniu **24 kwietnia 2010 r.** na trasach pieszych, rowerowych, autokarowych i dowolnych (motorowych, rowerowych oraz pieszych). Zbiórka wszystkich uczestników nastąpi o godz. 11:45 przed pomnikiem w Nadbrzeżu, gdzie o godz. 12:00 zostaną złożone wiązanki kwiatów i odprawiona msza polowa przez proboszcza Garnizonu Elbląg z udziałem Wojska Polskiego. Ognisko, konkursy i zakończenie zlotu odbędzie się na terenie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Kamionku Wielkim.

6. Warunki uczestnictwa:

W zlocie mogą uczestniczyć turyści indywidualni oraz drużyny zgłoszone przez szkoły, organizacje młodzieżowe i inne (młodzież pod opieką nauczycieli lub osób dorosłych odpowiedzialnych za powierzoną grupę). Kierownik drużyny liczącej 10 osób otrzymuje świadczenia nieodpłatnie. Uczestnicy we własnym zakresie zabezpieczają wyżywienie.

7. Zgłoszenia i wpisy

Turyści indywidualni oraz drużyny zgłaszają swój udział w zlocie do 14 kwietnia 2010 roku (z jednoczesnym dokonaniem wpłaty) na kartach zgłoszeń pod adres:

**Zarząd Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej ul. Krótka 5, 82-300 Elbląg,
tel. (55) 641-12-96.**

Wpisowe można wpłacić osobiście w Oddziale PTTK lub przesłać na konto bankowe:

**BZ WBK S.A. 1 Oddział Elbląg Nr 7910902617000000103922216
z dopiskiem „Nadbrzeże 2010”**

Wpisowe na zlot wynosi:

- trasa autokarowa	- członkowie PTTK – 15 zł, pozostali uczestnicy – 17 zł
- trasy piesze	- członkowie PTTK – 8 zł, pozostali uczestnicy – 10 zł
- trasa rowerowa	- członkowie PTTK – 5 zł, pozostali uczestnicy – 7 zł
- trasy dowolne i motorowe	- członkowie PTTK – 5 zł, pozostali uczestnicy – 7 zł

8. Świadczenia:

W ramach wpisowego uczestnicy otrzymują:

- przejazd autokarem i obsługę przewodnicką (trasa autokarowa),
- obsługę Przewodnika Turystyki Pieszej PTTK na trasach pieszych,
- pamiątkowy znaczek zlotowy,

- pamiątkowy dyplom dla drużyny,
- posiłek na zakończenie zlotu,
- nagrody w konkursach,
- potwierdzenie punktów na OTP, Regionalną Odznakę Krajoznawczą Odznakę Krajoznawczą Polski, Miłośnika Ziemi Elbląskiej, Turystę Przyrodnika,
- przejazd autokarem na start trasy z Elbląga i w drodze powrotnej z Kamionka Wielkiego do Elbląga,
- ubezpieczenie od NW.

9. Konkursy:

W trakcie zakończenia zlotu odbędą się konkursy:

- historyczny dotyczący II wojny światowej i martyrologii narodu polskiego,
- krajoznawczy,
- piosenki wykonywanej przez drużynę.

Nagrody dla zwycięzców ufundowane zostaną przez współorganizatorów zlotu.

10. Uwagi końcowe:

Zlot odbędzie się bez względu na pogodę. Organizatorzy nie odpowiadają za szkody wyrządzone osobom trzecim w czasie trwania zlotu. Picie alkoholu podczas zlotu jest bezwzględnie zabronione. Kierownik drużyny w karcie zgłoszenia powinien podać swój adres i numer telefonu. W przypadku braku miejsc na trasie zgłoszonej organizatorzy zastrzegają sobie prawo przesunięcia drużyny na trasę zastępczą, o czym kierownik grupy zostanie powiadomiony pisemnie lub telefonicznie. Po terminie zgłoszenia (14.04.2010 r.) organizatorzy nie gwarantują przyjęcia grupy na zlot. W przypadku rezygnacji z udziału w zlocie (po 15.04.2010 r.) wpisowe nie ulega zwrotowi, a uczestnik traci prawo do świadczeń. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do organizatorów.

Do zobaczenia na zlocie
Zarząd Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej

TRASY ZLOTU

Trasa nr 1 – piesza

Próchnik – szlak czerwony – ścieżka dydaktyczna – **Nadbrzeże** ..... 7 km
Start: 24.04.2010 r. przystanek MZK k/kościół w Próchniku ok. godz. 9⁰⁰. Wyjazd autokarem sprzed siedziby Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, ul. Krótka 5 o godz. 8³⁰.

Trasa nr 2 – piesza

Suchacz – szlak czerwony – Łęcze – ścieżka dydaktyczna – **Nadbrzeże** ..... 10 km
Start: 24.04.2010 r. stacja PKP Suchacz godz. 8⁴⁵. Wyjazd autokarem z Placu Jagiellończyka w Elblągu (parking przy lodowisku) o godz. 8¹⁵.

Trasa nr 3 – piesza

Rubno Wielkie – aleja lipowa – Próchnik – leśną drogą – ścieżka dydaktyczna – **Nadbrzeże** ..... 11 km
Start: 24.04.2010 r. przystanek MZK w Rubnie Wielkim o godz. 8³⁰. Wyjazd autokarem sprzed siedziby Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, ul. Krótka 5 o godz. 8⁰⁰.

Trasa nr 4 – piesza

Kadyny – Pęklewo – Suchacz – **Nadbrzeże** ..... 8 km
Start: 24.04.2010 r. przystanek PKS w Kadynach o godz. 8³⁰. Wyjazd autokarem sprzed siedziby Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, ul. Krótka 5 o godz. 8⁰⁰.

Trasa nr 5 – autokarowa

Elbląg – Milejewo – Pogrodzie – Tolkmicko – Kadyny – Suchacz – **Nadbrzeże** ..... 80 km
Wyjazd autokaru: 24.04.2010 r. sprzed siedziby Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, ul. Krótka 5 o godz. 8³⁰.

Trasa nr 6 – rowerowa

Elbląg – Dąbrowa – Piastowo – Ogrodniki – Pagórki – Łęcze – **Nadbrzeże** ..... 20 km
Start: 24.04.2010 r. z Placu Jagiellończyka w Elblągu o godz. 8³⁰.

Trasy dowolne — motorowe (z potwierdzeniem zaliczonych miejsc pamięci narodowej). Potwierdzenie punktów MOT i TM na mecie w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Kamionku Wielkim. Turyści motorowi korzystają z ubezpieczenia OC.

Uczestnicy wszystkich innych tras dowolnych (organizowanych samodzielnie przez grupy -pieszych, rowerowych i motorowych) otrzymują świadczenia i potwierdzenia zwiedzania miejsc pamięci narodowej na mecie zlotu.

Zbiórka wszystkich uczestników tras o godz. 11:45 przed pomnikiem w Nadbrzeżu.

WZÓR KARTY ZGŁOSZENIA

1. Nazwa drużyny lub klasa: .....
2. Instytucja zgłaszająca: .....
3. Trasa nr: ..... punkt startowy: .....
4. Trasa zastępcza nr: .... punkt startowy: .....
5. Imię i nazwisko kierownika drużyny: .....
6. Adres i telefon kierownika drużyny: .....
7. E-mail kierownika drużyny: .....

Lp.	Imię i nazwisko	PESEL	Adres zamieszkania	Uwagi

Oświadczam, że zapoznaliśmy się z regulaminem rajdu i zobowiązujemy się do przestrzegania zawartych w nim ustaleń.

Wyrażamy zgodę na zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących danych osobowych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) oraz na otrzymywanie informacji drogą elektroniczną zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.). Każdy uczestnikowi przysługuje prawo wglądu do swoich danych oraz ich poprawiania.

.....
pieczęć instytucji zgłaszającej

.....
podpis kierownika drużyny-grupy